

Дзяржаўная мастацтва

Год выдання 36-ы
№ 47 [2201]
13 чэрвеня 1967 г.
Аўторак
Цана 4 кап.

ОРГАН МІНІСТЭРСТВА КУЛЬТУРЫ І ПРАУЛЕННЯ СІАУЗА ПІСЬМЕННІКАУ БССР

ЯРКІМ святым брацтва і дружбы прайшла на беларускай зямлі Дзекада літаратуры і мастацтва сонечнага Узбекістана. Хвалюючыя сустрэчы працоўных рэспублікі з пісьменнікамі, артыстамі, кампазітарамі, мастакамі, дзеячамі кінематографіі брацкага народа прайшлі ў палацах і дамах культуры, кінатэатрах, на гарадскіх і сельскіх плошчах і вуліцах, у сельскіх клубках.

Хлебам-салом, кветкамі і сяброўскімі абдымкамі сустракалі дарогі гасцей ва ўсіх гарадах і вёсках рэспублікі. І вось надыходзіць апошні, заключны дзень дэкады. У будынку Беларускага дзяржаўнага акадэмічнага тэатра оперы і балета на вечар, прысвечаны яе закрыццю, сабраліся прадстаўнікі партыйных, саветскіх і грамадскіх арганізацый сталіцы рэспублікі, прамысловых прадпрыемстваў, будоўляў, дзяржаўнай культуры і мастацтва. Сізна ўпрыгожана дзяржаўнымі і грамадскімі сцягамі, Узбекістан і Беларускай ССР, прывітальнымі лозунгамі.

За сталом прэзідыума месцы займаюць кандыдаты ў члены Палітбюро ЦК КПСС, першы сакратар ЦК КП Беларусі П. М. Махараў, Старшыня Савета Міністраў БССР Ц. Я. Кісялёў, загадчык аддзела культуры ЦК КПСС В. Ф. Шаўра, сакратар ЦК КП Узбекістана Р. Н. Нішанай, сакратары ЦК КПБ Ф. А. Сурганай, С. О. Прытыцкі, С. А. Пілатовіч, Д. Ф. Філімонаў, першы намеснік Старшыні Савета Міністраў БССР У. Е. Лебанок, старшыня Камітэта народнага кантролю БССР А. А. Мірноры, старшыня Беларускага рэспубліканскага савета прафсаюзаў І. М. Макараў, сакратар Мінскага абкома КПБ І. Я. Палякоў, камандуючы войскамі БВА генерал-палкоўнік С. С. Морахін, намеснік Старшыні Савета Міністраў Узбекістан С. А. Азімаў, намеснік Старшыні Савета Міністраў БССР І. Ф. Клімаў, А. І. Золь, У. Г. Каменскі, П. Л. Коханай, першы сакратар Мінскага гаркома КПБ Л. П. Мятліцкі, загадчык аддзела культуры ЦК КП Узбекістана С. Ш. Шарухамедай, загадчык аддзела культуры ЦК КПБ С. В. Мерцаў, загадчык аддзела прапаганды і агітацыі ЦК КПБ А. Т. Кузьмін, міністр культуры Узбекістан ССР В. Ю. Західаў, міністр культуры БССР М. А. Міноў, сакратар Мінскага абкома КПБ А. Т. Кераткевіч, старшыня Дзяржаўнага камітэта Савета Міністраў Узбекістан па кінематографіі А. П. Каюмаў, старшыня Дзяржаўнага камітэта Савета Міністраў Узбекістан па друку З. І. Есенбаев, старшыня Дзяржаўнага камітэта Савета Міністраў БССР па друку Р. В. Канавалаў, старшыня праўлення Саюза пісьменнікаў Узбекістан Камілі Яшэн, першы сакратар праўлення Саюза пісьменнікаў БССР Максім Тань (Я. І. Скурко), першы сакратар праўлення Саюза кінематографістаў Узбекістан С. М. Мухамедай, першы сакратар праўлення Саюза кампазітараў Узбекістан А. Х. Джабарай, старшыня праўлення Саюза мастакоў Узбекістан ССР, народны мастак Узбекістан Р. А. Ахмедай, старшыня Саюза мастакоў БССР У. І. Стальшонак, мастры мастацтваў Узбекістан — народныя артысты ССР М. А. Ашраф, Г. Б. Ізмайлава, Р. Пірмухамедай, С. Кебулава, М. Тургумбаева, народны мастак Беларускай ССР М. А. Мусев, дзеячы беларускага мастацтва — народныя артысты ССР Л. П. Александровіч.

ДРУЖБА ВЕЧНАЯ, НЕПАРУШНАЯ

Р. Р. Шырма, народны паэт Беларусі П. У. Броўка, народны пісьменнік БССР К. К. Крапіва, ішчыя дзеячы літаратуры і мастацтва Узбекістан і Беларусі.

Урачысты вечар адкрывае намеснік Старшыні Савета Міністраў БССР І. Ф. Клімаў. — Мінута дзесяці дзён з таго моманту, — гаворыць ён, — калі ў гэтай зале прадстаўнікі працоўных сталіцы нашай рэспублікі — горада Мінска горача віталі пасланцоў брацкага узбекістанскага народа на ўрачыстым адкрыцці Дзекады Узбекістан літаратуры і мастацтва ў Беларусі. У той вечар было выказана шмат цёплых слоў і найлепшых пажаданняў паспяха працяжэння дэкады.

І вось сёння пасля 10 дзён знаходжання на беларускай зямлі нашых дарогі узбекістанскіх сяброў, пасля выдатнага шэсця іх мастацтва і літаратуры па нашых гарадах і вёсках, якое прадэманстравала велізарныя поспехі ў культурным будаўніцтве сацыялістычнага Узбекістан, мы сабраліся, каб яшчэ раз цёпла вітаць дзесяць літаратуры і мастацтва Узбекістан.

Дазвольце ўрачысты сход, прысвечаны завяршэнню Дзекады Узбекістан літаратуры і мастацтва ў Беларускай ССР, аб'явіць адкрытым.

Урачыста гучаць Дзяржаўныя гімны ССР, Узбекістан ССР і БССР.

Слова дзесяці сакратары ЦК КП Беларусі С. А. Пілатовіч, Ён гаворыць: Паважаны кіраўнікі дэлегацыі, таварышы Нішанай і Азімаў! Дарагія узбекістанскія сябры Дарагія таварышы!

Гэтым высокім сходам грамадскіх сталіцы і вялікім канцэртам дружбы заканчваецца Дзекада Узбекістан літаратуры і мастацтва ў Беларусі.

Дзесяць дзён у нашым краі па гарадах і вёсках прайшла незвычайна святая, якая ператварылася з першага дня ў велізарную маніфестацыю дружбы і брацтва нашых народаў. Мудрая узбекістанская паэзія, выдатныя самабытныя мастацтва пакарылі нашы сэрцы, пакінулі незабыты след у памяці мільяноў людзей сваёй чароўнай прыгожасцю і багаццем талентаў.

Мы, дарагія сябры, добра адчуваем і бачым, што Цэнтральны Камітэт Кампартыі і Урад Узбекістан прыслалі нам не толькі вялікае прывітанне ад народа-брата, але ў асабе выдатны плейды дзеячой літаратуры і мастацтва паслалі да нас цёт сваёй народнае яго сумленне і волатуюсую сілу, якімі вы падзяліліся са спевамі з нашым народам і тым заслужылі яго любоў і глыбокую павагу.

За радасці нашых сустрэч, за вышы добрыя словы і пажадання беларускаму народу, выражаныя на гэтых сустрэчах, за чароўныя вершы, песні і танцы, якія вы нам падарылі, — дазвольце выказаць вам нашы шырае беларускае дзяку і пажадаць вам новых творчых поспехаў, а ўсім узбекістанскаму народу — далягатага росквіту сваёй сонечнай радзімы.

За час дэкады прайшло сотні канцэртаў і сустрэч. Услед за міналым раскрылі свае абдымкі на сустрэч дарагімі гасцям жыхары Магілёва і Гомеля, Гродна і Віцебска, легендарныя царыдні на Бугу — Брэста, Полацка, Оршы, Слуцка, юнай шахцёрскай сталіцы — Салігорска і ішчыя гарады Беларусі. Пасланцоў Саветаў Узбекістан ветліва прымалі многія калектывы прамысловых прадпрыемстваў, новабудоўляў і калгасаў усіх абласцей рэспублікі. Дзесяці тысяч людзей прагледзелі Узбекістанскія кінафільмы, павывалі на выставы вывучэннага мастацтва мастакоў Узбекістан. Можна смела сказаць — у гэтыя дні ўсё Беларусі жыла дэкадай Узбекістан ветліва прымаў многія калектывы прамысловых прадпрыемстваў, новабудоўляў і калгасаў усіх абласцей рэспублікі. Дзесяці тысяч людзей прагледзелі Узбекістанскія кінафільмы, павывалі на выставы вывучэннага мастацтва мастакоў Узбекістан.

Мне таксама прыёмам павадамі вам, дарагія сябры, што з мэтай далейшага ўмацавання брацкай дружбы паміж узбекістанскім і беларускім народам, працоўных гарадоў нашых сталіц Мінска і Ташкента, і ў сувязі з Дзекадай літаратуры і мастацтва Узбекістан ССР у Беларусі выканком Мінскага гарадскога Саюза дэлегацый працоўных перайменаваў адну з вуліц у Заводскім раёне ў вуліцу Ташкенцкую. Няхай імя муніцыпала Ташкента заўсёды прысутнічае ў беларускай сталіцы, яшчэ больш родніць нашы народы.

Таварышы! У імкліва надыходзячы час 50-годдзя нашай рэвалюцыі ўсе саветскія народы дэманструюць адзінства і згуртаванасць акол ленынскай партыі, ідуць да спадняга юбілею ў росквіце сваіх творчых сіл.

У гэты радасны для нас і ўсё прагрэсіўнае чалавечата год чорныя сілы імперыялізму ствараюць міжнародную напружанасць, вядуць кровапралітныя войны, папіраць нападзенні на сабсідэляваныя народы.

Да бруднай амерыканскай ваіны ў В'етнаме дабавілася новая правакацыя на Блізкім Усходзе. У хадзе сустрэч з узбекістанскімі сябрамі, на сходах і мітынгх, працоўныя Беларусі вызвалі свой неспакой адносна гэтых падзей, якімілі ганейны амерыканскі імперыялізм і яго марыянецкі, патрабавалі спынення ваенных правакацыяў, перадавалі Саветаму ўраду наказ умоваўца абароніў магутнасць нашай краіны, адабралі ўсе акцыі Саветаў урада, накіраваныя на ўтаймаванне аграрары.

Мы, прадстаўнікі Беларусі і Узбекістан, якія сабраліся сёння на гэты ўрачысты сход у гонар брацтва і дружбы, ад імя нашых народаў патрабуем ад амерыканскага ўрада спыніць ваіну ў В'етнаме. Мы патрабуем ад ізраільскага ўрада спыніць ваенныя правакцыі супраць арабскіх народаў.

Далей падпадпісчыку ваіны! Няхай жыве мір паміж народам! Таварышы! У заключное хавалася б сказаць, што Дзекада Узбекістан літаратуры і мастацтва заканчвае сваё трыумфальнае шэсца па Беларускай зямлі, але мелодыі дэліны руж, гарачыя словы паэты і галасы сяброў-узбекаў будзе прасягваць і далей сваю высекародную справу ў імя трыумфу ідэй Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі.

Мы не расстанемся з вамі, сябры, і чакаем новых творчых сустрэч.

Слава працавітам і таленавітым узбекістанскаму народу!

Няхай жыве наша магутная Радзіма—Саюз Саветскіх Сацыялістычных Рэспублік!

Няхай жыве камунізм!

Цёпла сустралі ўзельнікі веча-ра выступленне намесніка Старшыні Савета Міністраў Узбекістан ССР С. А. Азімава. У сваёй прамове ён сказаў: Дарагія людзі Саветскай Беларусі!

Ганаровай грамацей Вярхоўнага Савета Беларускай ССР ўзнагароджана таксама вялікая група удзельнікаў Дзекады Узбекістан літаратуры і мастацтва ў Беларускай ССР, а таксама творчы саюз мастакоў Узбекістан ССР, устаноў культуры Узбекістан ССР, Ганаровай грамацей Вярхоўнага Савета Беларускай ССР ўзнагароджаны Міністэрства культуры Узбекістан ССР, Саюз мастакоў Узбекістан ССР, Саюз кампазітараў Узбекістан ССР, Саюз кінематографістаў Узбекістан ССР, Тэатральнае таварыства Узбекістан ССР, Дзяржаўны камітэт Савета Міністраў Узбекістан ССР па кінематографіі; Дзяржаўны камітэт Савета Міністраў Узбекістан ССР па друку; Дзяржаўны камітэт Савета Міністраў Узбекістан ССР па радыё-тэлебачанні і тэлебачанню; ташкенцкая студыя навукова-папулярных і дакументальных фільмаў Узбекістан ССР; Цэнтральны орган Працоўнага Чырвонага Сцяга акадэмічнай Вялікай тэатр оперы і балетаў Узбекістан ССР; Мінскага дзяржаўнага ордэна Працоўнага Чырвонага Сцяга філармонія; заслужаныя дзяржаўныя ансамблі народнага танца Узбекістан ССР; Беларускае радыё аркестр Узбекістан ССР; 70 чалавек удзельнікаў дэкады, Ганаровай Вярхоўнага Савета БССР 41 чалавек.

У імкліва надыходзячы час 50-годдзя нашай рэвалюцыі ўсе саветскія народы дэманструюць адзінства і згуртаванасць акол ленынскай партыі, ідуць да спадняга юбілею ў росквіце сваіх творчых сіл.

У гэты радасны для нас і ўсё прагрэсіўнае чалавечата год чорныя сілы імперыялізму ствараюць міжнародную напружанасць, вядуць кровапралітныя войны, папіраць нападзенні на сабсідэляваныя народы.

Да бруднай амерыканскай ваіны ў В'етнаме дабавілася новая правакацыя на Блізкім Усходзе. У хадзе сустрэч з узбекістанскімі сябрамі, на сходах і мітынгх, працоўныя Беларусі вызвалі свой неспакой адносна гэтых падзей, якімілі ганейны амерыканскі імперыялізм і яго марыянецкі, патрабавалі спынення ваенных правакацыяў, перадавалі Саветаму ўраду наказ умоваўца абароніў магутнасць нашай краіны, адабралі ўсе акцыі Саветаў урада, накіраваныя на ўтаймаванне аграрары.

Мы, прадстаўнікі Беларусі і Узбекістан, якія сабраліся сёння на гэты ўрачысты сход у гонар брацтва і дружбы, ад імя нашых народаў патрабуем ад амерыканскага ўрада спыніць ваіну ў В'етнаме. Мы патрабуем ад ізраільскага ўрада спыніць ваенныя правакцыі супраць арабскіх народаў.

Далей падпадпісчыку ваіны! Няхай жыве мір паміж народам! Таварышы! У заключное хавалася б сказаць, што Дзекада Узбекістан літаратуры і мастацтва заканчвае сваё трыумфальнае шэсца па Беларускай зямлі, але мелодыі дэліны руж, гарачыя словы паэты і галасы сяброў-узбекаў будзе прасягваць і далей сваю высекародную справу ў імя трыумфу ідэй Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі.

Мы не расстанемся з вамі, сябры, і чакаем новых творчых сустрэч.

Слава працавітам і таленавітым узбекістанскаму народу!

Няхай жыве наша магутная Радзіма—Саюз Саветскіх Сацыялістычных Рэспублік!

Няхай жыве камунізм!

Цёпла сустралі ўзельнікі веча-ра выступленне намесніка Старшыні Савета Міністраў Узбекістан ССР С. А. Азімава. У сваёй прамове ён сказаў: Дарагія людзі Саветскай Беларусі!

[Заканчэнне на 4-й стар.]

У ПРЭЗІДЫУМЕ ВЯРХОўНАГА САВЕТА БЕЛАРУСКАЙ ССР

За плённую работу па прапагандзе дасягненняў узбекістанскай культуры і мастацтва ў Беларусі і ў сувязі з гэтым у прэзідыум Вярхоўнага Савета Беларускай ССР узначалены Дзекада Узбекістан літаратуры і мастацтва ў Беларускай ССР, а таксама творчы саюз мастакоў Узбекістан ССР, устаноў культуры Узбекістан ССР, Ганаровай грамацей Вярхоўнага Савета Беларускай ССР ўзнагароджаны Міністэрства культуры Узбекістан ССР, Саюз мастакоў Узбекістан ССР, Саюз кампазітараў Узбекістан ССР, Саюз кінематографістаў Узбекістан ССР, Тэатральнае таварыства Узбекістан ССР, Дзяржаўны камітэт Савета Міністраў Узбекістан ССР па кінематографіі; Дзяржаўны камітэт Савета Міністраў Узбекістан ССР па друку; Дзяржаўны камітэт Савета Міністраў Узбекістан ССР па радыё-тэлебачанні і тэлебачанню; ташкенцкая студыя навукова-папулярных і дакументальных фільмаў Узбекістан ССР; Цэнтральны орган Працоўнага Чырвонага Сцяга акадэмічнай Вялікай тэатр оперы і балетаў Узбекістан ССР; Мінскага дзяржаўнага ордэна Працоўнага Чырвонага Сцяга філармонія; заслужаныя дзяржаўныя ансамблі народнага танца Узбекістан ССР; Беларускае радыё аркестр Узбекістан ССР; 70 чалавек удзельнікаў дэкады, Ганаровай Вярхоўнага Савета БССР 41 чалавек.

У імкліва надыходзячы час 50-годдзя нашай рэвалюцыі ўсе саветскія народы дэманструюць адзінства і згуртаванасць акол ленынскай партыі, ідуць да спадняга юбілею ў росквіце сваіх творчых сіл.

У гэты радасны для нас і ўсё прагрэсіўнае чалавечата год чорныя сілы імперыялізму ствараюць міжнародную напружанасць, вядуць кровапралітныя войны, папіраць нападзенні на сабсідэляваныя народы.

Да бруднай амерыканскай ваіны ў В'етнаме дабавілася новая правакацыя на Блізкім Усходзе. У хадзе сустрэч з узбекістанскімі сябрамі, на сходах і мітынгх, працоўныя Беларусі вызвалі свой неспакой адносна гэтых падзей, якімілі ганейны амерыканскі імперыялізм і яго марыянецкі, патрабавалі спынення ваенных правакацыяў, перадавалі Саветаму ўраду наказ умоваўца абароніў магутнасць нашай краіны, адабралі ўсе акцыі Саветаў урада, накіраваныя на ўтаймаванне аграрары.

Мы, прадстаўнікі Беларусі і Узбекістан, якія сабраліся сёння на гэты ўрачысты сход у гонар брацтва і дружбы, ад імя нашых народаў патрабуем ад амерыканскага ўрада спыніць ваіну ў В'етнаме. Мы патрабуем ад ізраільскага ўрада спыніць ваенныя правакцыі супраць арабскіх народаў.

Далей падпадпісчыку ваіны! Няхай жыве мір паміж народам! Таварышы! У заключное хавалася б сказаць, што Дзекада Узбекістан літаратуры і мастацтва заканчвае сваё трыумфальнае шэсца па Беларускай зямлі, але мелодыі дэліны руж, гарачыя словы паэты і галасы сяброў-узбекаў будзе прасягваць і далей сваю высекародную справу ў імя трыумфу ідэй Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі.

Мы не расстанемся з вамі, сябры, і чакаем новых творчых сустрэч.

Слава працавітам і таленавітым узбекістанскаму народу!

Няхай жыве наша магутная Радзіма—Саюз Саветскіх Сацыялістычных Рэспублік!

Няхай жыве камунізм!

Цёпла сустралі ўзельнікі веча-ра выступленне намесніка Старшыні Савета Міністраў Узбекістан ССР С. А. Азімава. У сваёй прамове ён сказаў: Дарагія людзі Саветскай Беларусі!

[Заканчэнне на 4-й стар.]

АД'ЯЗДЖАЮЧЫ З БЕЛАРУСІ

Дзесяць дзён у нашай рэспубліцы прайшла святая братняў узбекістанскага народа — святая яго літаратура і мастацтва. Дзесяць дзён пасланцы Узбекістан — пісьменнікі, мастакі, кампазітары, артысты, кінематографісты — ездзілі па дарогах Беларусі, знаёміліся з яе гарадамі і мястэчкамі, з яе малоднымі куткамі, з беларускімі каласнікамі, рабочымі, студэнтамі, школьнікамі. Усюды беларускі народ сустракаў узбекістанскіх сяброў па-брацку, хлебам-салом.

Святая скончылася. Узбекістанскія гасці паехалі дадому. Перад ад'ездам наш карэспандэнт завярнуўся да некаторых удзельнікаў дэкады з просьбай падымаць брацкія сувязі ад прабытка на беларускай зямлі, раскажаць аб тым, якое значэнне меў дэкада для аблашчанага развіцця ўзаемасувязей і дружбы паміж нашымі народамі, літаратурамі, культурамі.

Азіз КАЮМАЎ,
старшыня Дзяржаўнага камітэта Савета Міністраў УзССР па кінематографіі:

— Мы знаёміліся з культурай, мастацтвам, гераічнай гісторыяй беларускага народа і лічыў сваё ўвучэнне, наколькі ён таленавіты, прываітны, шчыры. Усюды — у Мінску, Барыбурку, Магілёве, Брэсце — нас сустракалі як добрых сяброў, як братоў. Мы рады, што шчыра пачулі ў гледачоў вынікі і фільмы, якія мы прывезлі, што паспехам нарысталі нашы стужкі «У 26-га не страляць», «Пяшчота», «Паэма двух сэрцаў».

У нашай і вашай кінематографіі шмат агульнага. Яны нарадзіліся ў адзін час, прайшлі ў многім падобны шлях развіцця. Для іх характэрныя цікавасць да жыцця сучасніка, да яго духоўнага свету. Гэта родніць і нашы новыя кінастужкі.

Я б сказаў, што Беларусь і Узбекістан знаходзяцца на адной кінематографічнай арбіце. І нам трэба часцей сустракацца, абменьвацца вопытам, узбагачаць адзін аднаго. Дзекады вельмі спрыяюць гэтаму.

Рахім АХМЕДАЎ,
старшыня праўлення Саюза мастакоў Узбекістан:

Я — мастак. Партрэтыст, пейзажыст. І мяне на Беларусі зачаравалі людзі і створаны іх рукамі пейзажы. Вельмі прыгожы Мінск, Прастарыны, Светлы. Вельмі шыкавы для пейзажыста. У характэрны народ узрэла выключная гасціннасць, дружалюбнасць. І гэта той народ, што знаў у Вялікую Айчынную ваіну столькі гора.

Падзвіг беларускага народа ў барацьбе з фашызмам ніколі не агасне. Радуе, што гэты подзвіг жыў і ў творах беларускіх мастакоў. Я са сваімі калегамі з Узбекістан пабываў у майстэрнях Віталія Ціркоў, Міхала Савіцкага, Уладзіміра Стальшонака і перакананы, што светліні год будзе ў вас багаты на новыя творы.

Ад'язджаючы з Беларусі, хацу сказаць: давайце ездзіць адзін да аднаго не толькі ў час святаў — фестываляў і дэкад. Давайце часцей абменьвацца выстаўкамі, асобнымі творамі, раіцца, памагаць адзін аднаму добрай творчай парадай.

Мухтар АШРАФІ,
народны артыст СССР:

— Я не памыліся, калі сказаў, што ў кожнага майго земляка слова «Беларусь» асацыюецца з даработай, сілай, дружалюбнасцю.

І быў у Мінску, калі вы толькі аднаўлялі свой горад. Шапер я ўвучыў плён вашай працы. Гэта новыя дамы і заводы, палаты і тэатры, гэта росквіт вашай культуры, мастацтва, літаратуры.

І рады, што на вашай гасцінай зямлі ўпершыню прагучалі мае новыя творы — напісаная спецыяльна да дэкады песня «Вясня дружба», валады-сінфанійная паэма «У грозныя дні». У дзень адкрыцця дэкады выконвалася таксама ўпершыню харэаграфічная напісаная на музыку маёй «Песні без слоў».

Дзяржаўны сінфанны аркестр БССР і Дзяржаўная акадэмічная харавая капэла БССР уключылі пазам «У грозныя дні» ў свой пастаянны рэпертуар. 11 чэрвеня разам з аркестрай Зінаіда Кабановаў былі запрошаны выступіць у Магілёве на адкрыцці фестываля мастацтва, прысвечанага 50-годдзю Саветскай ўлады.

Прыемна было вярнуць такім чынам «доўгі» кампазітарам Беларусі — пасля яго Дзекады беларускай літаратуры і мастацтва ва Узбекістане многія іх творы ўвайшлі ў рэпертуар нашых калектываў.

Мы прыяздзілі да вас не толькі трымаць справядліва, але і вучыцца. У гэтым сэнсе дэкады ніколі не канчаюцца. Паміж вашым і нашым тэатрам, у прыватнасці, устаноўлены «рабочыя» сувязі, мы будзем пастаянна абменьвацца саістамі. Тое ж самае можна сказаць пра ішчыя калектывы.

Таму мы не гаворым вам «бывайце», мы гаворым «да пабачэння». Да новых сустрэч, дарагія сябры!

Камілі ЯШЭН,
старшыня праўлення Саюза пісьменнікаў Узбекістан:

— Дзекада Узбекістан літаратуры і мастацтва ў Беларусі, даяна толькі што закончылася, меў вялікі поспех на брацкай беларускай зямлі, на зямлі нашых даўніх і добрых знаёмых — Якуба Коласа і Яні Купалы, на зямлі вядомых усяму свету партызан.

Дні нацыянальнай культуры — гэта адна з форм нашай дружбы, дружбы, якую Вялікі Кастрычнік напоўніў новым зместам і сэнсам. Мы, безумоўна, дасягнулі мэты нашай дэкады — шырока пазнаёміліся з жыццём, працай, культурай беларускага народа, пазнаёмілі працоўныя Беларусі са сваімі мастацтвам. Усе дзесяць дзён былі сапраўднай дэманстрацыяй дружбы. Мы заваявалі цесныя кантакты са сваімі беларускімі калегамі. І гэтыя кантакты, я ўпэўнены, будуць паглыбляцца і пашырацца.

І многа чужы пра Беларусі, многа чытаць. Але ўпершыню ўвучыў яе. І тое, што ўвучыў, усхваляўся мяне да глыбіні душы. У вачу ўсё жыццё будзе стаяць руіны Врэйскай крапцы, дзе некалі сталі насмерць і землякі-узбекі. Там сабілава ясна яшчэ раз зраўмеўлі мы, у чым змест і прычыны нашай вялікай Перамогі над фашызмам — у манілітэй аднасці нашых народаў, у адданасці іх справе. Пешня. Наша дружба лічы чакан адлюстраванні ў нашых літаратурах. Я ўпэўнены, што Узбекістан і Беларусь і пісьменнікі нашыя створы, вартыя гэтай дружбы.

Прэзідыум Вярхоўнага Савета БССР ўзнагародзіў нас Ганаровымі граматамі — вышэйшай узнагародай рэспублікі. Ад імя сваіх таварышаў — удзельнікаў дэкады, ад імя ўсіх узбекістанскіх пісьменнікаў — шырае дзякуй беларускаму ўраду, усяму беларускаму народу...

ТВОРЧЫМ СУВЯЗЯМ — МАЦНЕЦЬ

10 чэрвеня ў Саюзе пісьменнікаў Беларусі адбылася сяброўская гутарка ўзельнікаў Дзекады Узбекістан літаратуры і мастацтва — узбекістанскіх пісьменнікаў — з іх беларускімі таварышамі па пару. Уздзельнікі гутаркі падзялілі вынікі дзесяці багатых і шчаслівых сустрэч дзён, якія зрабілі значны ўклад у развіццё дружбы і ўзаемасувязей нашых літаратур, абмяняліся думкамі аб далейшых творчых кантактах паміж двюма пісьменніцкімі арганізацыямі, двюма братнімі літаратурамі.

— Нашы літаратурныя сувязі, — гаварыў, адкрываючы сяброўскую сустрэчу за «круглым сталом» першы сакратар праўлення Саюза пісьменнікаў БССР Максім Тань, — павінны быць пастаяннымі. Дзекада закончылася, але яна будзе мець свой дзейны творчы працяг.

М. Тань гаварыў аб вялікім значэнні IV'езду саветскіх пісьменнікаў, ад яго ролі ў далейшым развіцці ўсёй нашай шматнацыянальнай саветскай літаратуры, аб той кроўнай «змычцы» нацыяў і народаў, якая, на яго думку, не знаходзіць яшчэ, на жаль, глыбокага і ўсебаковага адлюстравання ў літаратуры. Трэба, працягваў ён, каб пісьменнікі, крытыкі, літаратуразнаўцы абменьваліся думкамі, каб яны адгукнуліся артыкуламі на тое значэнне, што выходзіць з-пад пяра літар

ЯГО РОДНЫ КУТ

Урачыстае адкрыццё філіяла музея Якуба Коласа. Выступае першы сакратар Стаўбюцкага РК КПБ І. В. Ліхач.

Неварт той, хто ніколі не бываў тут, добра ведае іх пералескі, крынічкі, сенажні, спакойны Нёман — мясціны, такія дарагія кожнаму беларусаму сэрцу. Іх лёгка пазнаць, як даўнага знамага, — паліну ў лесе і ціхі плёс, магутны дуб у полі і старую дарогу. Яны — коласавскія. Яны калісьці добра сібравалі з Кастуся Міцкевічам, і ён, стаячы Якубам Коласам, даў ім бясмерцце, паслаў іх у «Новае зямлі» і «Сымоне-музыку», у вяршы і апоўднёў. Пра гэтыя сонны, пра старую хату пад ліпамі, пра луг у рамонках з дзяціства памятна радзі:

Мой родны кут, як ты мне мілы...
Забывць тебе не маю сілы...
Не раз, утомлены дарогі,
Жыццём ясным мае ўбогія,
Кі табе я ў думках заўстаю
І там душою стаяваю.

Мы едзем гэтымі святымі мясцінамі, прамойсцім, як у храме, — і гэты храм пад снім купалам неба раскрывае нам сваю накідную, звычайную і непаўторна чароўную прыгажосць. Мы едзем у Смольню, на адкрыццё філіяла Літаратурнага музея Якуба Коласа. Абганяем па дарозе прыкметна ўтомленыя хлапчухі і дзяўчынак з ружакамі. Куды яны ідуць, пытацца не трэба, — яны спынаюцца на сустрэчу з той траўскай дзяціствам, з той траўскай зарослым крынічкай, якая на самым пачатку дарогі напіла магутную і шчырую песню. Хочацца выйсці з машыны і пехатой прайсці па пыльнай дарозе, па сцяжынах, колкіх ад верасу...

Дваўхвалювыя цагляны будынак «Кі відзець здаваць і лобач з ім» — старынак, пацямелая ад соцыяльных і халодных дэж-дэж хатка пад новай драўнінай. Тут воль, у гэтай хатцы, сустрацілі калісьці Янка Купала і Якуб Колас. Тут яны прыгледзіліся адзін да аднаго, чыталі вершы, думалі пра родную сваю старонку. Яна стаіць, сціпная сведка гісторыі, не ведаючы нават, якая яна дарага для многіх пакаленняў...

Многа машын: грузавыя, аўтобусы, «Волгі». Многа людзей: тэатральныя калгаснікі, вучні, беларускія пісьменнікі, удзельнікі Дзедаўскай ўзбекскай літаратуры і мастацтва ў нашай рэспубліцы. Дзяціны, відзець, выпускнікі (у косях белыя банты), перагаворваюцца: «Глядзі, Крапіва...», «А гэты хто — Броўка?», «А вунь той — Брыль...» Міжволі педукавалася: такімі васьмю калісьці глядзелі на Коласа многія з «хреста-матыйных» сьвіншэйных пісьменнікаў, што стаць зараз на ганку філіяла музея народнага песняра.

Урачыстае адкрыццё пачынае першы сакратар Стаўбюцкага райкома партыі І. В. Ліхач. Ён гаворыць аб тым, як любіць і памятаюць Коласа на яго радзіме, як

дапамагае жыць і працаваць творчасць народнага песняра.

Слова бярэць намеснік міністра культуры БССР Р. Г. Мачулін, Янка Брыль, Кандрат Крапіва, народны паэт Узбекістана Уігун, сакратар Мінскага абкома КПБ А. Ц. Караткевіч. Пра зямлю, якая нарадзіла генія, пра бясмерцце, пра бясмерцце, пра перанасць паэта, пра перанасць беларускіх літаратуры за паведам аднаго са сваіх заснавальнікаў гавораць яны.

Народны паэт Узбекістана Уігун пераправае стужку — і перог філіяла музея пераступаюць узбекскія гасці, Кандрат Крапіва, Пётр Глеб, Пліп Пестрак, Максім Луканін, Янка Брыль, дырэктар Літаратурнага музея Якуба Коласа, сын народнага паэта Дэніла Міцкевіч, народны мас-

так рэспублікі Заір Азгур, зямлякі Коласа. Загачылі філіяла, плямённік Коласа Уладзімір Іванавіч Міцкевіч вядзе па залах першую экскурсію...

Са здымка глядзяць родныя задушліва вочы. На аркушы паперы — знаёмы почырк. Кнігі. На роднай мове, на рускай, узбекскай, румынскай, нямецкай... Карціны. Ілюстрацыі да «Новай зямлі», «Дрыгвы»... Экспазіцыя складзена строга і выразна. Яна дае даволі поўнае ўяўленне пра жыццёвы і творчы шлях Якуба Коласа. Не халае толькі ў ёй, як мне здаецца, «жывых» рэчэй, якімі карыстаўся паэт...

На другім паверсе абсталяван мемарыяльнай пакой — кабінет Коласа. Кніжная шафа. Канала. Письмовы стол. За ім у 1945—52 гадах працаваў Колас. Стол вільгі, прасторны. Так і здаецца, што зараз ляжыць на яго цяжкая рука майстра, потым возьмуць яны ручку — простую, падобную да шодынай — і «Коласі, яшчэ ў дзіцячым майго юнацтва, перада мне разгортвалася няясная, але прываблівая панарама жыцця, атуляе ў лёгкую празрыстую сінечу...» Гэта старонка апавесці «На ростанях», напісаная за гэтым сталом...

Людзі ўсе ідуць. Робіцца цеснавата. Піянеры акружылі дзядзьку Юзіка — таго самага шэляніччу, толькі пастарэлага — і ён чытае ім «Раніцу ў нядзельку», «Лісьнікову паседу»...

Філіяла пачаў сваё жыццё. І ў кнізе водгукаў з явіўся першы запіс: «Мы, група пісьменнікаў, удзельнікоў Дзедаўскай літаратуры і мастацтва Узбекістана ў Беларусі, шчаслівы тым, што былі першымі шведальнікамі філіяла музея Якуба Коласа.

Нашы агульны наставнікі Канстанцін Міхайлавіч з'яўляецца адным з тых рэдкіх талентаў, творчасць якіх мае сувеснае значэнне. Канстанцін Міхайлавіч быў палымым песняром, дружбы народаў СССР. Наша дэкада з'яўляецца адна з ілюстрацый ажыццяўлення мары вялікага беларускага паэта.

Мы выказваем упэўненасць, што гэты музей у сваёй дзейнасці зробіць вельмі многа для далейшага ўмацавання дружбы народаў СССР.

Слава народу беларусаму, які даў свету такога вялікага паэта! Узбекскі пісьменнік Уігун Сафаруа, Каюмаў, Рахмат Файзі і іншыя.

«Віднаецца непадалёк Мікалаеўшчына, пабіскае стужка Нёмна, вырае ў лес дарога — і зноў самі сабой шалюць вусны прастыя і мудрыя радкі, навекі пасеяныя ў народную памяць:

Мой родны кут, як ты мне мілы...
Г. БУРАЎКІН,
спец. кар. «Літаратуры і мастацтва».

Іосіф Міхайлавіч Міцкевіч — дзядзька Юзік — чытае «Новую зямлю»...
Фота У. КРУКА.

Нарадзілася Ларыса Мінахіна ў 1947 годзе ў сарадзе Чэрвені ў сям'і настаўніка. Пасля заканчэння сярэдняй школы паступіла на філалагічны факультэт Мінскага педагагічнага інстытута імя М. Горкага. Цяпер займаецца на другім курсе.

У друку выступае ўпершыню.

БУДЗЕМ ЗНАЁМЫ: Ларыса МІНАХІНА

■ ■ ■
Заняўся дзень. Капышца туман.
За рэчкі вербы косы распіляюць...
Усё хачу пабачыць і сама,
Усё пацуюць і вычуцьч напаміць.

■ ■ ■
Мяне называюць дзятчынкай,
А мне ўжо хутка дваццаць.
Маўчу, паціскаю плыцца,
І крыўда трохі, прызнацца.

■ ■ ■
Што зробіць — не выйшаў ростам.
Усе называюць «Малая»...
Іду, пазіраю грозна,
І чую — нехта пытае:

■ ■ ■
— Цяця, колькі ўжо часу! —
Віхрысты хлапчук прыпыніўся.
І крыўда стала адразу...
Можа ён памыліўся!

ПАДАЮЦЬ КРОПЛІ

Падаюць кроплі, падаюць —
Дождж ідзе.
Іду, смеючыся з хмараў,
Па вадзе.

■ ■ ■
Дождж! Парасоны надзьмуліся:
— Мокра нам!
А дождж пуніць па вуліцы,
Па дамах!

■ ■ ■
Іду, распіскаваю неба,
Па вадзе...
Мне парасона не трэба —
Хай дождж ідзе!

БУСЕЛ-КАЛОДА

Бусел-калода, што заўтра будзе,
Дождж ці пагода!
Плякі ў стрэмаках,
Босыя ножкі,

■ ■ ■
— Мамачка, можна
Пабегчы трохі!
Я паўгадзіны,
Чыснае слова!

ПРА ПЕРшую Кніжку ПІсьменніка ЗОРКІ МОЖНА БАЧЫЦЬ І ў ДЗЕНЬ

У першай кніжцы Паўла Місько «Калодзеж» дзеваць невялікіх аповядаў, розных сваёй тэматыкай, жыццёвым матэрыялам. Гэта істотна, таму што найчасцей першыя кнігі маладых празаікаў ідэя-тэматычна і экспансіяльна абмежаваныя: свет дзятчынства ў іх абумоўлівае ўсё. Больш таго, часта нават у святадзённым аўтаравідаў пэўнае вучасць і аднавакопнасць.

■ ■ ■
II. Місько ў літаратуру ідзе з газет. Адсюль — добрае веданне жыцця, сцісласць і дакладнасць мовы, хоць, прада, часам газетна-распаўсюджны матэрыял не спардажа думкі, а па-лабавому публіцыстычна ілюструе яе («Цётка Броня», «Хутаранка», «Адліжны дзень»).

Чытаеш кнігу, і ў тваім уяўленні складваецца пэўнае ўражанне пра свет рэальных узвядзенняў людзей пачаткаў і з пачатковай разліснасцю — свет прыгожы, сонечны, драматычны і складаны. Лепшыя аповяды і сцэнарыі пра тонкае бачанне пэўнага жыцця.

Прыгадаем апісанне маладой маці, якая корміць дзіця («Палеская казка»), апісанне, усё наскрозь як бы пранізанае проміяны сонца, пэўнасна, цяглівае. Або звернем увагу, як выдатна перададзены спеў салаўя ў аповяданні «Сваяк». Усё гэта гаворыць за тое, што перад нам аўтар, які можа пазчына бачыць, чужы і ўспрымаць наваколлі свей.

Кніга прасякнута любоўю да звычайных людзей, іхняй працы, бытавых клопатаў, турбот і радасцей. У лепшых аповяданых II. Місько імяцца пачаткі жыцця, жыцця самага па сабе, у трыцы, ідэяльных клопатах, побыце. Асабліва добра гэта адчуваецца ў творах «Калодзеж» і «Палеская казка».

Вос апавяданне «Калодзеж» У творы ёсць такі момант: малады Пётрык лезе ў толькі што выкапанае калодзеж. Хлапчына задырае галаву, пільна ўгледзіцца ў неба і бачыць зоркі. Спацатку не верыць, напружана вочы. «Так яно і ёсць — зоркі! Самыя сапраўдныя, толькі крыху меншыя, чым ноччу.

Пётрык хуценька выбіраецца наверх і крычыць што ёсць сілы: — Зоркі! Я бачу зоркі...»

■ ■ ■
Са гэтым канкрэтным малюнкам адчуваецца абалуенне, П. Місько. «Калодзеж». Аповяданне. Выдавецтва «Беларусь», Мінск, 1967.

Што за дзятчынкі! Марш дадому!

Бусел-калода,
Я зноў цябе бачу,
Дожджыч на шочках, —
Не, я не плачу.
Ты не пазнаў мяне,
Той дзятчынкі!
А я прыйшла к табе
На хвілінку.
Успомні маю, Доўгія косы,
Скіну я тупфі,
Прайдзася босай,
Босай па шышках,
Па ржычыках калочым.
Ой, як прызнаю,
Ой, як балюча!
Ды ўжо час
Мне з табой разітацца.
Добра ў дзятчынстве:
Не трэба спынацца!
Але да цюба
Я ўсё робю вярнуся.
Да па-бач-ня-я-я!
Мілы бу-у-сел!

Бусел-калода... Дождж ці пагода!

■ ■ ■
Уперад! Па конях!
Не адступаць!
У лесе раздолле
У вайну гуляць.
Мне — дзятчынца,
І сем — яму.
Што мы ведаем
Пра вайну!
Сочыць за намі
З ласкай, смецця
Маці-бабуля —
Добрае сэрца!
Годы прайшлі,
Выраслі дзеці...
Што іх чакае
На гэтым свеце!
На ўнука малаго
Не наглядзець!
А ў бабуні
Трывянцы сэрца.
Правонны шшышка,
Малы ледзь не плача.
— Гэта ж аўтан!
— Перавясам, блда...
Мне — дзятчынца,
І сем — яму.
Што мы ведаем
Пра вайну!

Евгения Лось
«СОНАВОКІЯ МАЛЬВЫ»
вершы

Вокладкі новых кніг, ліній выйшлі ў выдавецтва «Беларусь», «Самы шчаслівы чалавек» І. Чыгрынэва і «Сонавокія мальвы» Е. Лось.

Зноў пра МА

ДЗІУНЫ ВЫБАР

У часопісе «Народная асвета» ёсць раздзел «Памятныя даты». Наступны ўважліва знаёмяцца з матэрыяламі, якія адрасуюцца ў ім, бо не заўсёды ўтрымаеш у памяці ўсе важныя падзеі і даты, якія варта было б негавіць дэма, і што трэба было б з імі пагаварыцца.

На жаль, у раздзеле «Памятныя даты» наступны, у прыватнасці, выкладчыкі роднай мовы і літаратуры, знаходзяцца далёка не ўсе, на што спадзяецца. Асабліва бедна падаюцца тут даты і падзеі з гісторыі нашага народа.

Так, у мінулым годзе сярэд 255 памятных дат, змешчаных у часопісе, толькі шэсць былі звязаны з гісторыяй Беларусі. Усё гэта па меншай меры дзіўна і незразумела. Дзіўна тым больш, што, напрыклад, з гісторыі нямецкага народа тут змешчана трынаццаць дат.

У мінулым годзе часопісе напамінулі толькі пра 25-годдзе з дня пачатку абароны Брэсцкай крэпасты і з дня гібель М. Гастэль, пра 45 год з часу адкрыцця Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта, 90-годдзе з дня нараджэння Ціткі, 75-годдзе з дня нараджэння Максіма Багдановіча і, чамусьці, пра тое, што з часу першага летапіснага ўпамінавання пра горад Брэст прыйшоў 947 год.

Няжурналістычны характар дадуць увагі ў мінулым годзе! Прыпамінаю: летас спойнілася 380 год першаму беларусаму буквару і граматыцы Лаўрэнція Зізіяна; 850 год — Слуцку, 810 — Мсціслаўню, 715 — Слоніму; на 1966 год прыпадлі юбілей выдатных вучоных, культурных дзеячоў і пісьменнікаў Беларусі — П. Шпілеўскага, Які Лучыны, І. Буйніцкага, Змітрака Бядулі, Міхаса Чарота, Кандрата Крапівы, Які Журыба, М. Жыдовіч і інш.; летас адзначылі «срочныя» даты Беларускай дзяржаўнай драматычнай тэатры Якуба Коласа, студыя Беларускага тэлебачання і г. д.

Нічога гэтага няма сярэд «Памятныя даты» часопіса «Народная асвета».

Цяпер наш народ рыхтуецца да святых святаў — 50-годдзя Вялікай Савецкай вайны. На Беларускай дзяржаўнай драматычнай тэатры Савецкай улады адбыліся велізарныя змены: узніклі дзесяткі вышэйшых навуковых устаноў, заводуў, фабрык, навукова-даследчых інстытутаў, музеяў, бібліятэк, калгасаў і саўгасаў. Думалася, што ўсё гэта павіна было б знойсці адлюстраванне ў «Памятныя даты» часопіса «Народная асвета». Такі матэрыял быў бы вельмі даражым кожнаму настаўніку.

■ ■ ■
Як ні дзіўна, але і ў гэтым юбілейным годзе раздзел памятных дат часопіса не змяніўся.

■ ■ ■
В. РАКЕВІЧ,
аспірант Мінскага педагагічнага інстытута імя М. Горкага.

ПЕСНІ І ЛЕГЕНДЫ СТАРОГА МІНСКА

У 1902 годзе ў Мінску выйшла кніга Д. Бохана «Мінскія паданні і легенды». Гэты невялікі зборнік, у якім змешчаны і вершы, і апавяданні, і легенды, уяўрашае да нас мінулае горада, знаёміць нас з гісторыяй і яго мінулымі днямі, паданні старажытнасці глыбокай.

Яшчэ аўтар «Слова аб палку Ігаравым» расказаў пра бітву, якая адбылася 3 сакавіка 1066 года на «Нямігі ірывавых берагах».

З таго часу шмат войнаў і нитог праняслася над нашым горадам, але раз яго славалі дашчэту, але кожны раз Мінск адраджаўся.

■ ■ ■
«А што даць вам?» —
«На гор ідзе, позор нас ідзе,
Позор і вечны плён».

■ ■ ■
Але не зламаны дух палонных мінчан. Яны чыбра вераць, што настане дзень,

■ ■ ■
Когды зары вясельны луч
Разгоніт мран ночной —
І будзе шчаслівы наш народ.
Свободен край родной!

■ ■ ■
У другім вершы гэтага зборніка «Няма Глеб Уславіч» расказваецца пра трагічны лёс узельскага князя Глеба Уславіча, які быў захоплены ў палон кіеўскім князем Уладзімірам Манамыхам і закончыў свае дні ў няволі.

■ ■ ■
Цяжкі быў лёс палоннага мінскага князя, але ўго ніколі не панікала думка зноў убачыць горад на Свіслачы.

■ ■ ■
Крыўна сокола —
Полетел бы я
Да твояй сярды,
Через поля, леса,
По Днепру-речу
В свою родную
Белорусію...

■ ■ ■
А ў гэты час:
В Мінске-гораде
Всюду плач і стон —
Плыве в тереме
Жыня Глебова
Одинокы;
Плыве в горенках
Жыня воинов;
Плыве в поле
Ветерок степной.
Словно песьня поет
Похорошную...

Есць у кнізе многа цінных легенд. Адна з іх — пра паходжанне мінскай Камароўкі. Гэтую легенду аўтар зборніка запісаў са слоў старажытнага жыхара, які мліў «ва Услаўнай хатцы, па Барысаўскаму транку, на Камароўцы» ў 90-х гадах мінулага стагоддзя.

■ ■ ■
У зборніку шмат песняў і легенд, якіх можна так сказаць, — ірваннага плана. Адна з такіх твораў — аповяданне пра «Вадзінога і яго няверную жонку». Аўтар зборніка ўпершыню пачаў яго ад пачатку з мінскага старажытнага, што не даляна ад Мінска... Стары дзед Вадзіно выходзіць з вады, а за ім выплываюць русалкі.

■ ■ ■
Но не ввсел старик. Говорит
Что идиал го этой порой,
Что он плачет всю ночь у
Родимой реки.
И все руки ломает свои,
И седую трясет головой.

ператварыўся ў цара-Вадзінога. Але яго не радуць царскія пачыны, ён не можа забыць сваю жонку, і ён плач і стогны раздукаюць усю ноч на рацэ».

■ ■ ■
У пачатку стагоддзя ў Мінску, па Нава-Раманаўскай вуліцы, сустрэць раманскага вучальшча стаў высокай, складзены з пліт, помнік. Ён нагадваў мінчанам пра трагічную гібель дзед братаў, якія пачалі адну думку. Пачакалі яны, але дзятчынна снілаза, што пачавае таго з іх, хто ў адзінаборстве знамянае пераможцам. З гэтага пачаўся братаў не вышлі жыццём.

■ ■ ■
Вдруг сверкнули шапга,
Сделал малый шум.
И упали братья
Мертвыми на луг.

Шмат пэўнасных паданняў і легенд захоўваюць старажытныя каменны Мінска. І кніга Бохана, якая стала ўжо даўно бібліяграфічнай рэчаіснасцю, уяўрашае перад намі гістарычныя падзеі і рамантычныя паданні далёкага мінулага нашай старажытнай сталіцы.

■ ■ ■
У далейні дні маладоці, ён мліў няверную жонку ў Свіслачы, а затым і сам кінуўся ўслед за ёю і

■ ■ ■
Шмат пэўнасных паданняў і легенд захоўваюць старажытныя каменны Мінска. І кніга Бохана, якая стала ўжо даўно бібліяграфічнай рэчаіснасцю, уяўрашае перад намі гістарычныя падзеі і рамантычныя паданні далёкага мінулага нашай старажытнай сталіцы.

■ ■ ■
Н. ЛАПДУС.

ДРУЖБА ВЕЧНАЯ, НЕПАРУШНАЯ

[Заканчэне. Пачатак на 1-й стар.]

Дарэгі нашы сябры!
Дзяда літаратуры і мастацтва Узбэкістана ў гэтай цудоўнай рэспубліцы падходзіць да свайго завершення. Прыехаў усведамляць, што дэкада ўрачыстым шэсцем прайшла па ўсёй рознапланнай беларускай зямлі. І сёння адразу цяжка растлумачыць, як многа значыць для нас гэта паездка, гэта сустрэча з брацкім народам, з людзьмі, з гераічным мінулым і цудоўным будучым, з людзьмі вялікага розуму і сэрца, якія маюць сапраўды савецкі характар. Можна прычытаць гісторыю, працудзіраваць дэкадаў, узброіцца лібамі, фактамі, дэдукцыямі, але ніякія веды не змяняць нашых асаблівых сустрэч. Мы былі ўдзячныя сэрцам да ваколых мараў, заду, спрыяў і яны сталі ў нас больш зразумелымі, бліжэйшымі, роднымі. І таму мы цяпер не знаходзім слоў, каб выказаць вам нашы пацукі, нашы радаснае хваляванне, якое падарылі нам сустрэчы на брацкай беларускай зямлі.

Ад імя Цэнтральнага Камітэта Кампарты Узбэкістана, Прэзідыума Вярхоўнага Савета і Савета Міністраў Узбэкіскай ССР, ад імя ўсяго народа Узбэкістана мы, удзельнікі дэкады, нізка кланяемся вам за гасціннасць і ветлівасць, сардэчнасць і шчыльнасць, за добрыя брацкія пацукі.

Дзесяць дзён — гэта не такі вялікі тэрмін, але дзякуючы цудоўнай арганізацыі дзён дэкады нам удалося праехаць па ўсім абласцях, па многіх гарадах, раёнах, калгасных і саўгасных палках, па аб'ектах гіганцкай прамысловасці і будоўляў, дзе мы яшчэ вострай адчулі душу вашага народа — працавітага, таленавітага, гераічнага. Глыбокую павагу выклікаюць вашы выдатныя звычкі — заходзячы і развіваючы традыцыі рэвалюцыйнай, вайсковай, працоўнай славы. Было нешта блізкае хваляючае і сімвалічнае ў тым, што маршруты нашых паездак пралеглі па месцах, наведаных у гераічным летасі Кастрычніцкай рэвалюцыі і Вялікай Айчыннай вайны, па месцах, асвечаных подзвігамі і крывёю сыноў Беларусі і ўсім іншым савецкім народам нашай неабсяжнай Айчыны. Свята дружбы праходзіла па маршрутах ваеннага брацтва, і, захапляючыся подзвігам легендарнага Бреста, захапляючыся вялікай мужнасцю Беларусі, мы ганарыліся тым, што змагаліся ў адным строі за нашу агульную свабоду і шчасце, і думалі, што сямінашні дзень Беларусі, які адкрыўся нам ва ўсёй прыгажосці і велічы, — гэта лепшы помнік ва баявым, басмаротнаму подзвігу.

Мы вязам з сабой жмені сваядзінных зямлі, узятых з магіл загінуўшых бацькоў і старых воякаў і ля фортаў Брэсцкай крэпасці. Гэта зямля, насычаная крывёю герояў, народнамі ўсімі нарадамі нашай краіны, будзе захоўвацца як святая, яна саліцца з нашай зямлёй. І заўсёды гэта будзе напамінаць нам аб абавязку перадаць загінуўшым, аб тым, які трэба захаваць мір і свабоду, якую яны заваявалі, і будаваць камунізм, дзеля якога яны ішлі ў гэты дзень, гэта асабліва важна ў гэты дзень, калі вольныя сілы ладу несправядлівасці на чале з амерыканскай імперыялізмам вядуць шэльныя вайны на пазіцыі міру і прагрэсу.

Дзе б мы ні былі — у Мінску або Гомелі, Брэсце або Гродна, у раённых цэнтрах і вёсках, школах або на заводзе — нашым вачам адкрывалася грандыёзная панорама стваральнай працы і здзяйсненняў. Мы бачылі, як вы ўпрыгожваеце свой край. Незаўсёды адшоды час, калі гаварылі аб беднасці беларускай зямлі. Цяпер усё гавораць аб ёй багата. Так, зямля стала ішчай, і ў змянах, якія адбыліся на ёй, у багатых выніках яе адностваралася сіла савецкіх людзей, сіла нашага ладу, сіла нашай вялікай Камуністычнай партыі. Пад кіраўніцтвам Цэнтральнага Камітэта Кампарты Беларусі і ўрада рэспублікі, аб'яўляючыся на брацкую дэлегацыю ўсіх савецкіх народаў, Беларусь уносіць дастойны ўклад у ахвіццёнае праграмы пабудовы камунізма ў нашай краі-

не, і мы гэтак ад душы радуемся.
Мы наведалі цэлы завод, які выпускаюць прадукцыю на самым высокім навуковым і тэхнічным узроўні. Вырабы з вахай маркэй выклікаюць павагу да свайго творцы і дастойна прадстаўляюць краіну на сусветным рынку.

Мы бачылі запатанасныя паі, заліўныя лугі, сады ў кветцы, магутныя лясы і сцяны статкі ваших калгасаў і саўгасаў. Новая беларуская вёска выклікае захапленне. Дастаткова назваць калгас імя Калініна Нясвіжскага раёна Мінскай вобласці, або калгас «Слава працы» Дзятлаўскага раёна Гродзенскай вобласці. І самадэдавая праца, школы і Палац культуры, кварталы новых дамоў, новы, сачылістычны быт калгаснікаў сведчаць аб тым, як выраслі людзі, калісьці адсталыя беларускай вёскі, які шырокі і духоўны свет, якое цудоўнае і сучаснае і якая велічыня і будучыня!

Дарэгі сябры!
Мы і да прыезду да вас былі добра знаёмы з вялікімі культурнымі дасягненнямі беларускага народа, з жыццёва-рэальнай літаратурай і мастацтвам беларусаў. Мы любілі і высока цанілі творчасць гігантаў савецкай літаратуры Якуба Коласа, Янкі Купалы і многіх іншых выдатных талентаў. Але цяпер, пасля нашых сустрэч як ва Узбэкістане, так і ў Беларусі, мы яшчэ вострай адчулі, які рэальны жыццёвы змест адностварыўся ў выдатных творах майстроў беларускай культуры, якая цудоўна народная, глеба жыццёвае чалавекалюбівае і жыццёва-рэальнае мастацтва. Пэратварыць у багатыя нівы гіблыя балотныя багны, стварыць гіганты машынабудавання, хіміі, энергетыкі, нафты і газу — гэта пад сілу толькі гераічнаму народу, які аб'яднаў высакроднымі мэтамі партыі камунізму, чарпае агульную сілу ў адзінастве народаў-брацёр. Карціна жыцця сённяшняй Беларусі — цудоўнае рэальнае ўвасабленне ідэй Кастрычніка, выдатна яна ланізіма. Мы рады, калі вы прыехалі ў нашы сэрца, і ў высакродным, поўным любові і захаплення сваймі сэрцамі мы павязем яе з сабой ва Узбэкістан. Яна будзе забягачаць і натхняць працоўных Узбэкістана на новыя гераічныя здзяйсненні.

Дарэгі сябры!
Мы хвалі да вас, у Беларусі, усведамляючы высокую адказнасць нашай місіі, асабліва, выхадзячы за звычайныя межы, значэнне творчай справяднасці, якая праходзіць наперадзі ад сусветна-гістарычнага свята савецкіх народаў і ўсяго прагрэсіўнага чалавечтва — 50-годдзя Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі. Дружба і інтэрнацыянальнае брацтва савецкіх народаў — гэта комплекс, па якому вырабам мы ўсе нашы думкі і справы, вернасць спайнаму кастрычніскаму курсу вядомага Леніна. Таму і справадзіма перад беларускімі брацямі наперадзі ўсенароднага юбілею было для нас адказнай праверкай на сапраўдную сталасць і інтэрнацыянальнасць гучэння нашага сацыялістычнага мастацтва і літаратуры, аглядам практычных песняў, дасягнутых у творчым працэсе ўзаемаўзабачэння культуры сацыялістычных нацый, і сёння нам асабліва радасна усведамляць, што адкрытыя намаганні нашых беларускіх сяброў і гэта дэкада выйшла за межы толькі мастацкай падзеі, вылілася ў натхненнае слова ланізіскага адзінства народаў.

Сардэчнасць сустрэчы, казанай майстрам культуры Узбэкістана на беларускай зямлі, — гэта выдатнае сведчанне вернасці нашых шляхоў кастрычніскаму курсу, агульнасці нашых дум і імкненняў. Мы усведамляем, у тэатрах, у канцэртных залах, на выставках, у вёсках і гарадах — Беларусь урачыста аспраўдвала ўсёму народу Узбэкістана, яго стваральным імкненням, яго поспехам і росквіту, адностваранню ў творах майстроў узбэкіскай культуры.

Сустрэчы з велізарнай аўдыторыяй сапраўдных знатокаў і палюбнікаў мастацтва, сустрэчы з

сэбрамі па творчасці прынёсілі велізарную карысць нашым артыстам, музыкантам, літаратарам, мастакам, кінематографістам. Гэтыя сустрэчы выклікаюць новыя творчыя пошукі, удасканаленне нашага майства. Мы можам сказаць вам, што для многіх нашых творчых работнікаў гэтыя сустрэчы з'явіліся крыніцай новых ідэй, тэм, дэярэвінаў.

Мы глыбока ўдзячны беларускаму народу, Цэнтральнаму Камітэту Кампарты Беларусі, Прэзідыуму Вярхоўнага Савета і ўраду рэспублікі, абласным камітэтам партыі і абласным выканаўчым камітэтам, Мінскаму гаркому і гераічнаму, усім раённым і сельскім партыйным і савецкім органам, Міністэрству культуры і тэатраў, Міністэрству культуры і тэатраў, якімі мы былі ааружаны. І ўвагу, якімі мы кулі ааружаны. І ў знак гэтай удзячнасці мы хвалім б памінуць вам, дарэгі сябры, памяты падарунку, — твор народных умельцаў Узбэкістана з пертэраты вялікіх людзей нашых народаў — Алішэра Навая і Якуба Коласа, Хамзы Хакім-зэды і Янкі Купалы. Мы пераканаўча прасім вас прыняць гэты дар, які сімвал нашай дружбы і брацтва нашых культур.

Дарэгі сябры!
Нас глыбока ўсхвалявала рашэнне Гомельскага выканаўчага гарсавета аб прысваенні адной з вуліц горада імя таленавітага узбэкіскага паэта Султана Джурі, які загінуў у Батх пры вызваленні Гомельскага ад намецка-фашысцкіх захопнікаў, і рашэнне Мінскага выканаўчага гарсавета аб прысваенні адной з вуліц тахай выдатнай сталіцы імя горада Ташкента — сталіцы Узбэкіскай Сацыялістычнай Рэспублікі. Мы выказваем сваю сардэчную падакцу Цэнтральнаму Камітэту Кампарты Беларусі, Прэзідыуму Вярхоўнага Савета і ўраду рэспублікі за тыя высокія ўзнагароды, якімі ўдастоены вялікая група дзёшчой літаратуры і мастацтва Узбэкістана, а таксама творчыя калектывы.

Ваши пацукі, ваша прызнанне натхняюць нас, дарэгі сябры. Мы ўпэўнены: сустрэчы на беларускай зямлі застануцца жыццём у літаратуры і мастацтве Узбэкістана, у яго новых вобразах, фарбах, рытмах, а галоўнае — у яго інтэрнацыянальным пафасе, яго вернасці камуністычным ідэалам.

Мы расставілі, стаішы больш роднымі і бліжэй. Заўтра паміж намі і Беларусі зноў пралягуць сотні і тысячы кіламетраў, горы, палі і рэкі. Але з таго часу, які за Кастрычніка занялася над іраінай, гэтыя прасторы не падазляюцца, а аб'ядноўваюць нас. І намя для нас большага шчасця, чым марш на карысць народа, чым марш па ланізіскаму шляху. Дык няхай гэты літаратура і мастацтва, забягачаць брацкімі сустрэчамі, натхняюць нас і гэтаму шляху, да якога мы ні момантнае заб'ягачаць аб яго гераізм і беспрэкладнае велічы.

Няхай жыць у вяхах непарушана дружба савецкіх народаў!
Гісторыя Беларусі — гэта песня бессмяротнасці. Няхай жыць таленавіты, працавіты і мужны беларускі народ!
Слава Радзіме Кастрычніка, слава мудрай і гераічнай партыі камунізму!
Урачысты вечар завяршыўся вялікім канцэртна-дружбы. На сцэне змянялі адзін аднаго спевакі, танцоры, музыканты, спэсваўлены ансамблі дзякоў рэспублікі «Бахор» і Дзяржаўны хор БССР, балетная група тэатра імя Алішэра Навая і Дзяржаўны аркестр БССР.

Артысты прынёсілі на гэта свята лірычныя і танцавыя ўзбэкіскай і беларускай зямлі — «Пахту» і «Нёман», «Намэнганскае аб'якні» і «Рэчыцкую лірычную». І асабліва прыемна было чуць іх у выкананні сяброў. Народная артыстка ССРС Тамара Ніжнікава спела раманс Т. Садыхава «Бахор» на узбэкіскай мове. Было яшчэ няма-ля такіх песень-падарункаў. Адзін з іх — толькі што напісаную М. Лявіевым песню «Беларуская дзяўчына» прынёс на мінскую сцэну народны артыст Узбэкіскай ССР Батыр Закіраў. Упершыню прагучала тут новае песня І. Акбарова «Ці думаш ты» ў выкананні Стэхана Рахімава.

Заклучным акордам свята прагучала «Песня аб Радзіме» І. Дунаеўскага, у якой зліліся галасы артыстаў Беларусі і Узбэкістана.

Вечарам ЦК КП Беларусі, Прэзідыум Вярхоўнага Савета і Савет Міністраў БССР наладзілі прыём у гонар удзельнікаў дэкады.

Хто ж стаў пераемнікам Яна Флемінга?

ГОСПІ МІНСКА

У час Месячніка беларускай культуры, які праходзіць зараз па ўсёй савецкай краіне, гасціма беларуская сталіца сталі артысты ордэнаў «9 верасня» і «Чырвоная Сцяга Працы» Ансамбля песні і танца Беларускай народнай арміі — 180 пасланцоў братняга народа.

Пра ансамбль можна расказаць шмат цікавага. Існуе ён з 1 кастрычніка 1944 года, г. зн. з першых дзён устанавлення ў краіне народнай улады. У рэпертуар яго калектываў ансамбля ўключанае мужчынскі хор, сімфанічны аркестр, вялікую змяшчаную танцавальную групу, народна-інструментальную групу, мужчынскі вакальны ак-

сладвалася на працягу стагоддзяў. Усе мармуровае ўвасабленне Венеды, усё, што радала ваю — трысця балюсці, беспаўна, статуі, калоны, рушыцца і абвальваецца не толькі пад удзелам вільготнага паветра і разуючы вяды, але і з забаранення атмасферы горада прамысловымі прадпрыемствамі, што знаходзіцца на асяродку і выдзяляюць нільны дым, копаці і бруд.

Апошняя прычына — пытанне далікатна. Яно з'яўляецца прамысловым асяродкам сярэй сяміх венецыянаў. Быць ці не быць прамысловасці ў Венецыі? Што больш важна — выратаваць не толькі для італьянцаў, але і для ўсяго чалавечтва неацэнную спадчыну венецыянскага мастацтва — аднаццаць гораў маціскага сучаснага прамысловага развіцця?

Наволіні дэкада, будучыня Венецыі ў малой ступені залежыць ад прамысловасці — і не толькі з-за забруджвання паветра. Падлічана, што на асярэдку гораў, у пачатку 700 гадоў «апусцілася» на 80 сантыметраў, і яно зараз адбываецца з даўжэйшым тэрмінам, чым у іншым, значна ўплывае, напрыклад, пастаянная здабыча ў вількіх колынах і металу ў вады з непрадуражанага ўпадзіння Венецыянаў. Венецыяцаў узровень усёй Цэнтральнай і Паўночнай Італіі, але асабліва гэта прычына ў раёнах Венецыянаў. Апроч таго, адытоў прамысловай вытворчасці заваляюць лагуны, падмыкаюць тым самым узровень марскіх прыліваў.

Дык што ж, няма выйсця з гэтай сітуацыі? Венецыя безаважарна асудана на гібель у водах мора? Пытанне прагучае, як поўнае справа дэкады, але пакуль ясна адно — венецыяніцы не здаюцца. Яны поўна рашучыцца змагацца супраць паргэзі, што навіла над «горадам дома». Праходзіць нарэды экспертаў, распрацоўваюцца планы і дэдуцыі, а нарэды гораду, важна тое, што сігнал будыць пададзены. Але яшчэ важна, каб яго прынялі і прышлілі на дапамогу.

Віталій ПАПОУ, нарэспандант ТАСС.

ПРЫБЫТКІ І УВАСКРАШЭННЕ ДЖЭЙМСА БОНДА

Серыя «дэтантыў» эпохі халоднай вайны пра Джэймса Бонда, створаная Янам Флемінгам, прынёсва вялікае багацце фірме «Джантан Кейп», якая вядолава раманам Флемінга. Калі Флемінг памёр, гэты імяў быў зацікаўлены ў прамысловым асяродку горада, чым ён год беспілотнага, неахайнага стаўлення да іх з боку людзей.

Думка спецыялістаў адзіная: выказа наперад усё і горада, становіцца трыноснае. Гаворка ідзе не толькі пра аднаўленне таго што існавала, неабходна ратаваць усё аблічка горада, якое стварыў Флемінг?

Дэдуцыя ў першай нізе Эміса пра Джэймса Бонда іхна з'явіцца выйдзе ў свет, разгортвацца на астравах Грэцыі. З прычыны апацішчых падзей у гэтай краіне монна мэрвацца, што Джэймс Бонд будзе адчуваць сабе там, відаць, зусім як дома.

Хто ж стаў пераемнікам Яна Флемінга?

Засякучышыся, фірма «Джантан Кейп» вырашыла, што ўжо калі не ўвасабіць Флемінга, дык трэба ўвасабіць Джэймса Бонда. І цяпер аб'яўлена, што Джэймс Бонд будзе жыць. Знойдзены ішчы пісьменнік, які будзе ствараць пра яго новую серыю раманнаў.

Хто ж стаў пераемнікам Яна Флемінга?

ДЗЯКУЙ, БРАТЫ!

«Дружба» і салістаў-спевакоў і спявак, — увайшло за гэтыя гады вышч 1.100 (!) музычных твораў розных жанраў і 90 танцавальных пастановак. З імі знаёмлілі наведвальнікаў ўсергерманскіх Варбургскіх музычных урочышчэй у Эзіянаху — на радзіме каламатэра Ігана-Сабасяяна Баха, І канцэртны залы Венгры і Чэхаславакіі, Югаславіі і Польшчы, Карэйскай Народна-Дэмакратычнай Рэспублікі і Англіі і іншых краін свету, дзе з праграмамі на асемінацыі замежных мовах выступалі беларускія артысты-воіны.

Нават буржуазны англійскі друк, які не вызначыцца прыхільнасцю да народнай Беларускай пэсыі, вымушаны быў прызнаць, што ў часе гастрольнага поспеху беларускага ваеннага ансамбля быў «сенсацыяны фантастычнага маштабу» і майстарства выканання беларускіх народных песень і танцаў, а таксама акадэмічных оперных хораў «здзіўляючым характаром».

Чаму канцэрты ансамбля паўночнае такое моцнае ўражанне? Безумоўна, таму, што ў іх адчуваецца раднае спалучэнне высокай культуры выканання, выдатнага мастацкага густу, таленавітага ўвасаблення розных па настроях і ідэях вобразаў. Выканаўчы выключна непарадны ў сваёй творчасці, тэхнічна складаністы яны пераадоўваюць з айдэолагічнай ланізіскай, прычым віртуознасцю ў іх не самамота, а сродкам дакладнай трактоўкі задунай твора.

Пра кожную з груп ансамбля граба гаварыць асобна. Мужчынскі хор валодае паўнагучным і разам з тым мяккім форце, здзіўляюча прыгожым пільна. Імкненне да гукавай мяккасці сардэчнае пластычнаму ўвасабленню твораў, раздэфінацыі вобразаў, іх дынаміцы, змяняльнай насычанасці. Мужчынскі хор злёду перадаць незвычайную прычотнасць такіх твораў, як «Заснуў хлапчына» Асена Карастанява або «Матчына песня» Параскева Хадзьмава (цудоўна салістка Румяна Баравая) ці «З тых часоў, мілья гадоў!» (беларуская народная песня XIV стагоддзя ў апрацоўцы Тодара Папова).

І пачаў з гэтымі музычнымі пастэлямі незабытае ўражанне пакідаюць мужнасць і драматызм «Хору лейтантаў» з оперы «Навуахадан» або харавага ўступу да оперы «Эрнані» Вердзі! Гучанне не напружанае, музыка свабодна льецца хваля за хваляй, нібы запайнае

Усе валу. Адзіным і выдатнага саліста Крайсвіра Міхайлава.
Нельга не быць шыра ўдзячным за пранікнёнасць, тонкую апрацоўку і захапленне, з якімі хор трактую савецкія творы: «Песню пра Заслонава» Алюнікава (саліст Стэфан Выкара), «Узвейся, на наша песня» Лебедзева і асабліва хор акадэміі «Матроска душа» з оперы «Кастрычнік» Мурэдзілі (салісты Я. Лекаў і Д. Поцаў). Такое выдатнае выкананне пацухе не часта. Не меншае майстарства характэрна і для інтэрпрэтацыі песні «Досвітак» карэйскага кампазітара Хан Сі-Хена (салістка Магдалена Петкава) і «Таранталы лучыны» Італьянскага аўтара Каніа.

Ордэна Кірылы і Мэфодзія першай ступені вакальным актэ «Дружба» — калектыв радкай выканаўчай аб'якцыі. У яго трактоўцы песні «Край Драва» Радаслава Харламава, «Захавай жаба» і «Дзе толькі не бывае нахавне» Радна Аляксандрава, «Чатыры марані» Георгія Сланова прагучалі не проста як вакальны творы, а як сігны з жыцця, трайна паддэляныя ў народзе і расказаныя сродкамі музыкі.

А ці можна не захапіцца майстарствам танцоўраў, якія ўнесч час, нібы чаруныкі, магчыма пераносіць глядачоў на поле Дабруджы, то ў вёску на заручыні («Аблога») або на «страўныя занаткі» на ўвад («Нарадзіўся сын у салдата») і на плошчу, дзе праходзіць народнае свята («Балгарскі ўступ»). Усе хараграфічныя сіюты — не механічнае спалучэнне асобных танцаў, а сапраўдны спектаклі, у якіх нельга адрозніць артыстаў так званана кардэбэлата ад салістаў — настолькі ўсе віртуозныя, уздэліся ў масавых эпізодах.

А колькі прыгажосці ў калорывым вырашаным касцюмаў танцоўраў, ва ўсім гэтых нацыянальных вышукнах, ласках, упрыгожваннях жаночага і мужчынскага адзення! Цудоўны нацыянальны каларыт танцаў надае і народная інструментальная група артыстаў-выканаўцаў на гудуцы, гайдзе, кавалу, тамбуры і тапане (нацыянальныя беларускія скрыпка, валынка, дудка, мандаліна і барабан).

Хто пабыў на канцэртах Ансамбля песні і танца Беларускай народнай арміі, той нібы пабыў у Беларусі, сэрцам адчуў шыраую любов да іх народа і мастацтва. І падзяку за гэта трэба выказаць не толькі выканаўцам, а і мастацкаму кіраўніку ансамбля Кірыку Кірававу, галоўнаму балетмайстру Мэфодзію Кучеву, дырыжорку Любаміру Мітрапапіцкаму. Дзякуем, браты!

І. СІСНЕВІЧ.

ПАМІРАЮЧА ПРЫГАЖУНА

Венецыя памірае. Казачны горад на астравах, горад каналаў і ганіз, неацэнны творцаў мастацтва, ішо стагоддзям трыножны вынілі, абваліліся мільёны людзей, што прыбываюць сюды з усіх канцоў свету, паваляна, але верна пагружыцца ў мора.

Паргэзі Венецыі выклікае дэдуца прычынамі: з аднаго боку, унімаецца ўзровень мора, з другога — ішчы адбываецца горада, часткова з-за венавага ўздэляння чалавеча, які пабудаваны велізарны ішчы палаты на маленікіх астравах.

Гідрграфічная служба горада анулілава іладуна вынілі дэдуцаванню, прададзены ў апошнім годзе трыножны вынілі. За першыя 50 гадоў у горадзе было сем вількіх лавокаў, і кожны раз слалучаўся паводна. Марна анавалася пад вадою. У наступныя 50 гадоў колынасць такіх паводак павялічылася да 45 гадоў. У апошні год горада з'явіліся амаль штогод, «Рэкорд» быў пастаўлены стыхійні 4 лістапада мінулага года, калі вода навіла на машына і анулілася пад вадою на глыбіні 190 сантыметраў.

Гэта была жахлівая паводка. Хацелі, якія падганіліся вятрам, разбурылі «мурасы» — ахоўныя паліцы на набярэжных, пабудаваныя ішчы ў часы дожджу. «Налі б вятры» — балетная група тэатра імя Алішэра Навая і Дзяржаўны аркестр БССР.

Артысты прынёсілі на гэта свята лірычныя і танцавыя ўзбэкіскай і беларускай зямлі — «Пахту» і «Нёман», «Намэнганскае аб'якні» і «Рэчыцкую лірычную». І асабліва прыемна было чуць іх у выкананні сяброў. Народная артыстка ССРС Тамара Ніжнікава спела раманс Т. Садыхава «Бахор» на узбэкіскай мове. Было яшчэ няма-ля такіх песень-падарункаў. Адзін з іх — толькі што напісаную М. Лявіевым песню «Беларуская дзяўчына» прынёс на мінскую сцэну народны артыст Узбэкіскай ССР Батыр Закіраў. Упершыню прагучала тут новае песня І. Акбарова «Ці думаш ты» ў выкананні Стэхана Рахімава.

Заклучным акордам свята прагучала «Песня аб Радзіме» І. Дунаеўскага, у якой зліліся галасы артыстаў Беларусі і Узбэкістана.

Вечарам ЦК КП Беларусі, Прэзідыум Вярхоўнага Савета і Савет Міністраў БССР наладзілі прыём у гонар удзельнікаў дэкады.

Хто ж стаў пераемнікам Яна Флемінга?

Засякучышыся, фірма «Джантан Кейп» вырашыла, што ўжо калі не ўвасабіць Флемінга, дык трэба ўвасабіць Джэймса Бонда. І цяпер аб'яўлена, што Джэймс Бонд будзе жыць. Знойдзены ішчы пісьменнік, які будзе ствараць пра яго новую серыю раманнаў.

Хто ж стаў пераемнікам Яна Флемінга?

ЛЕБАЧАННЕ

Першая праграма. 16.45—праграма перадаць. 16.50—для дашкольнага і школьнага. «Разам з песняй». Літаратура-музычныя кампазіцыі (М). 17.30—«Антыстычныя трагедыі». Усе вількія фільмы пра А. М. Калініна. 19.30—рандыма аб'якні. 19.40—«Палеская легенда». Мастацкі фільм. 21.30—«Сельская вясна». Мастацкі фільм. 21.30—«Старонкі з оперы». Перадаць з Сафіі. 22.00—«Шахматы альманах» (М).

Першая праграма. 16.45—праграма перадаць. 16.50—для дашкольнага і школьнага. «Разам з песняй». Літаратура-музычныя кампазіцыі (М). 17.30—«Антыстычныя трагедыі». Усе вількія фільмы пра А. М. Калініна. 19.30—рандыма аб'якні. 19.40—«Палеская легенда». Мастацкі фільм. 21.30—«Сельская вясна». Мастацкі фільм. 21.30—«Старонкі з оперы». Перадаць з Сафіі. 22.00—«Шахматы альманах» (М).

Першая праграма. 16.45—праграма перадаць. 16.50—для дашкольнага і школьнага. «Разам з песняй». Літаратура-музычныя кампазіцыі (М). 17.30—«Антыстычныя трагедыі». Усе вількія фільмы пра А. М. Калініна. 19.30—рандыма аб'якні. 19.40—«Палеская легенда». Мастацкі фільм. 21.30—«Сельская вясна». Мастацкі фільм. 21.30—«Старонкі з оперы». Перадаць з Сафіі. 22.00—«Шахматы альманах» (М).

Першая праграма. 16.45—праграма перадаць. 16.50—для дашкольнага і школьнага. «Разам з песняй». Літаратура-музычныя кампазіцыі (М). 17.30—«Антыстычныя трагедыі». Усе вількія фільмы пра А. М. Калініна. 19.30—рандыма аб'якні. 19.40—«Палес